

WAPEN^{oud-}BROEDERS

UITGAVE
VETERANEN LEGIOEN
NEDERLAND

1e Jaargang no. 24

31 October 1952

Secr. penm. V.L.N.
Postbus 172
Leiden
Postgiro 581684
Tel. 30163

Redactie-adres:
Wilhelminapark 19
Telef. K 6700-6885
Apeldoorn

Op de korrel

Uit de afdelingen

Tempat Piekerans

Enquête

Manchester
Guardian

Op de plaats rust!

*„Niemand kan met
meer klem de
vrede verdedigen,
dan zij, die in
oorlogen gevochten
hebben.”*

Ereteken ORDE EN VREDE

Het Hoofd van het Bureau Onderscheidingen van het Ministerie van Oorlog deelt ons mede, dat er nog duizenden personen zijn, die recht hebben op het Ereteken „Orde en Rust”, doch dit niet hebben ontvangen, veelal omdat men niet bekend is met de adressen.

Zij, die er recht op hebben en het nog niet ontvangen hebben, kunnen zich hiervoor wenden tot het Bureau Onderscheidingen, Muzenstraat 27, te Den Haag.

Wij wijzen er op, dat diegenen die tussen 3 September 1945 en 27 December 1949 tenminste drie maanden in Indonesië bij de Koninklijke Strijdkrachten hebben gediend, op dit Ereteken recht hebben.

(Noot van de Redactie. Afdelingsbesturen steek de helpende hand uit in Uw stad!!!)

mededelingen

hoofdbestuur

In aansluiting op het vorige nummer kunnen wij thans mededelen dat het Hoofdbestuur thans voltallig is. De negende man is de heer C. G. Smitshuysen uit Maastricht. Met de vorige maal genoemde heren werd reeds een bijeenkomst gehouden.

Van de betrokken commissie werd een ontwerp van de nieuw bewerkte statuten voor de vereniging ontvangen; als dit blad verschijnt zal ook het Huishoudelijk Reglement gereed zijn en op 1 November zal het Hoofdbestuur deze bespreken. Dan gaan ze naar de afdelingen en zal er snel een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de afdelingen worden belegd, daarna komt dan een algemene vergadering voor de oprichting van de vereniging.

Helaas zijn dit zaken die nogal wat tijd vragen. We zullen evenwel bespoedigen zoveel als mogelijk is. Zo ligt als richtdatum voor het bijeenkomen met de afdeling de 15e November in gedachten, maar het staat nog te bezien of hieraan, in verband met een behoorlijke bestudering door de afdelingen en het indienen van wijzigingsvoorstellen zal kunnen vastgehouden. Als het een kwestie wordt van vlug of goed is toch het laatste het beste.

Verder willen wij er met nadruk op wijzen

dat men, ook in verband met de plannen van de commissie, weer allerlei geruchten verspreidt en dat er zaken worden verteld alsof ze reeds vaststaan. Indien er belangrijke besluiten worden genomen zal het Hoofdbestuur hier mededeling van doen. De overgangstijd, waarin wij verkeren, zou op zichzelf echter al een reden zijn om aan te nemen dat er op dit moment niet veel ingrijpende dingen zijn te verwachten. Dat men over de zaken van het Legioen praat waarderen wij omdat het blijk geeft van belangstelling, maar laat ieder bedenken dat het rondstrooien van onverantwoorde praatjes geen enkel belang dient en wel kan schaden.

Verder delen wij mede dat in het volgende nummer een volledige lijst van de afdelingsbesturen zal verschijnen, zodat men dan niet meer alle bladen met de wijzigingen hoeft na te gaan.

Tot de aanmaak van de sluitzegels als vermeld in no. 21 van Oud-Wapenbroeders wordt nu overgegaan. Wij hopen dus op nog vele bestellingen en willen afdelingen die op eigen gelegenheid een dergelijke actie hebben ondernomen, verzoeken om hiermede te stoppen, zodat dit centraal wordt gehouden.

Verkiezingsuitslagen

afdelingsbesturen

Rotterdam

Voorzitter: P. van Uden,
Tapuitstraat 14c, Rotterdam (Z.)
Vice-Voorzitter: J. L. Creemers,
Noorderhavenkade 106c, R'dam.
Secretaris: J. M. Nusse,
Doezastraat 30b, R'dam.
2e Secretaris: C. Lopik,
Nwe Crooswijkscheweg 78b, R'dam.
Penningmeester: L. Schoonenberg,
Schiedamscheweg 107, R'dam.
Welfare: N. Kruiningen,
Bas Jungeriusstraat 158a, R'dam.
Externe Contact: A. Kluytenaar,
G. J. Mulderstraat 88b, R'dam.
Sociala Dienst: P. J. v. d. Berg,
Vosmaerstraat 56, R'dam.

Sneek

Voorzitter: C. F. A. Frowijn,
Kr. Broederstraat 7.
Vice-Voorzitter: H. Stuurop,
Kr. Broederstraat.
Secretaris: F. H. Dijkstra,
Dr. Wumkesstraat 8.
Penningmeester: D. Martens,
Oosterdijk 29.
Lid: G. Brouwer,
Schoolstraat v9.

Allen te Sneek.

Hengelo

Voorzitter: H. Lensen,
Leusveenweg 32, Hengelo (O.),
tel. 2984.
Secretaris: B. H. Wessels,
Venderinksweg 16, Hengelo, tel. 3493.
Penningmeester: K. Vis,
Krabbenbosweg 224, Hengelo.
Lid: J. H. Brouwer,
James Wattstraat 18, Hengelo.
Lid: J. H. W. Meyerink,
Goorsestraat 7, Delden,
tel. K' 5407-406.

Enschede

H. A. de Quant, Voorzitter,
Oldenzaalsestraat 28, Enschede.
W. J. Brilstra, Secretaris,
Siriusstraat 20, Enschede.
G. J. Kedde, Penningmeester,
Geraniumstraat 61, Enschede.

Deventer

J. M. A. Borgonjen, Voorzitter,
Hoge Hondstraat 59.
G. H. M. Reynen, 1e Secretaris,
Smedenstraat 47.
G. J. W. Kelderman, 2e Secretaris,
Boxbergerweg 25.
G. Keyzer, Penningmeester,
Sijzenbaan 67.
A. T. M. Blankhart, Commissaris,
Swaefkenstraat 1.

WAPENBROEDERS

GEVALLEN IN KOREA

KORPORAAL J. RIJS

legernr. 200225004 op 10 October '52.
De Kpl. Rijs, geboren op 25 Febru-
ari 1920, van het Regiment „Stoot-
troepen”, was ongehuwd en afkomstig
uit Amsterdam.

OEFENING

Hold fast!

*... Braaf gecamoufleerd .
Gen. Opzomer op inspectie*

De hoge militaire autoriteiten uit de NATO-landen zullen voorlopig nog niet het laatste woord gehoord hebben over de intergeallieerde oefening Hold Fast, die enige weken geleden in West-Duitsland werd gehouden en waaraan 30.000 Nederlanders deelnamen.

Bij die dertigduizend is het veelal anders. Bij hen sluimert zachtens de gedachte aan een natte herhalingstijd onder het lover van de Duitse bossen. Daar heeft zich voornamelijk de „strijd” afgespeeld: der Kampf ums Dasein. Goed eten, diepe rust en van die echte populaire brieven naar moeder de vrouw. En van dat alles grote hoeveelheden. Toen we thuis kwamen, vroeg men: Hoe stond het met de paddestoelen, toen je wegging...? Over andere zaken werd geen woord gerept en wel om de dood-eenvoudige reden, omdat we op de terugweg even veel wisten als toen we de leembulten voor de eerste maal beklommen: niets.

Zeker, we hebben niet altijd met de handen over elkaar gezeten. Een ieder was een taak toebedeeld, die hij zo goed mogelijk trachtte uit te voeren, maar we kregen niet de minste indruk, dat we deel uitmaakten van troepen, die aan een grootscheepse oefening mee deden. Is het niet begrijpelijk, dat we pijnlijke snuiten trokken, toen op een gegeven moment, kort na afloop van Hold Fast in de kranten het bericht verscheen, waarin stond, dat de bevelhebbers van de NATO-landen de kwaliteit van de Nederlandse troepen ten zeerste prezen? Doch stonden in dezelfde dagbladen dagen tevoren niet grote verhalen over het verloop van de oefening? Met enige bitterheid hebben we steeds geconstateerd — en de verslaggevers te velde vertelden dit zonder omhaal — dat over de Nederlanders weinig anders te vertellen viel dan over het graven van schuttersputjes, wachtlopen, voor de afwisseling rusten en... kranten lezen, want die waren onmisbaar, als men tenminste op de hoogte wilde blijven omtrent het verloop van de oefening, waarvan men zelf deel uitmaakte...

Leven in de brouwerij?

We hadden de gang van zaken zo eens een paar dagen aangekeken. Vanaf het eerste ogenblik stond al het materiaal braaf gecamoufleerd in de bossen, enkele kilometers van het plaatsje Oelde, een vijftig km verwijderd van Münster, maar reacties bleven uit. Onze spotters hadden evenwel luchtfoto's genomen, doch deze vertoonden slechts het groen der bomen. Er was dus goed gewerkt (lazen wij in de krant). Behalve het werk in het kamp bestond onze dagtaak uit het leggen van verbindinglijnen. Toen dat gebeurd was, hoorden we dat de oefening voorbij was, hetgeen betekende, dat het materiaal weer kon worden ingepakt. Het waren slechts de voortdurend overvliegende straaljagers, die ons er aan herinnerden, dat we niet met de knapenvereniging op vacantie waren. In de mobiele bad-inrichting, die ons op één van de laatste dagen met een bezoek kwam vereren, opdat wij haar konden bezoeken, hebben we dan de leem (maar zeker geen zweetdruppels) van ons lijf gespoeld, waarna we aanstalten gingen maken om af te nokken.

Moeder schreef in haar laatste brief, als antwoord op een werkelijk geslaagde natuurbeschrijving, dat ze de kranten, waarin over de oefening geschreven stond, zou bewaren; aardige herinneringen... Toen we uitgepraat waren, keek ze even onbenullig als wij zelf hadden gedaan...

Dickens.

*Duitser
als „Herrn Inspectors”
bij Hold fast*

UIT DE

Afdelingen

ARNHEM

Op 18 September 1952 legden de Generaal-Majoor K.N.I.L. b.d., N. L. W. v. Straten, Cdt. Kon. Mil. Inv. Tehuis „Bronbeek” als officiële vertegenwoordiger van het Hoofd-Bestuur V.L.N. en het Bestuur van de afdeling Arnhem een krans ter herdenking van de gevallen bij de Battle of Arnhem in September 1944.

(Op de foto: de Gen.-Maj. van Straten en de Voorzitter Afd. Arnhem kranslegend en daarachter de Secretaris en Penningmeester der Afdeling.)

Het bestuur van de afdeling Arnhem heeft gemeend dat deze foto afgedrukt moest worden in O.W. ter gedachtenis van hen die meevochten voor een vrij Europa. Een Europa, waar een ieder zijn eigen weg weer zou kunnen en mogen bewandelen. Ter nagedachtenis van hen die vertrouwen in EUROPA hadden en hiervoor datgene gaven wat een mens slechts eenmaal kan opofferen, namelijk zijn LEVEN.

DEVENTER

De discussie-club van de Afd. Deventer in actie.

Onderwerpen waren: kinderbijslag, de Engelse en Nederlandse doelstellingen tijdens de poging gezags-herstel in 1945 in het v.m. Ned. Oost Indië.

APELDOORN

Op 22 October j.l. organiseerde de Afdeling Apeldoorn een Nieuw-Guinea-Avond, die druk bezocht was. Als spreker trad op Ir J. H. Schijfsma, die het „Nimboran”-plan besprak. (in O.W. is hierover al geschreven). Verder traden op een Indisch zangkoor o.l.v. dhr Milius, de Ambon Band uit Teuge en werden films vertoond, o.a. Vergeten aarde van wijlen Ltz. Wassenburg, een film over Australies Nieuw Guinea en diverse kleuren lantaarn-plaatjes over de landbouw-vestiging in Manokwari door dr Ackerman. Het bestuur van Apeldoorn kan met voldoening terug zien op deze goed geslaagde avond.

B.H.

DEN HAAG

Na de Airborne mars op 6 September heeft de wandelgroep van de afdeling Den Haag versterkt met 4 deelnemers uit andere plaatsen de Rode Kruis mars gelopen.

Was het aantal deelnemers voor de airborne mars 16, deze keer startten we met 23 man, en in de toekomst moet dit natuurlijk nog meer worden.

De stemming in de groep was, ondanks enkele blaren, opperbet en er werden heel wat liederen ten beste gegeven waaruit bleek dat de legionnaire nog steeds een warm gevoel heeft voor Hanna en Madelein.

We mogen andere afdelingen aanraden ook een marspeloton te vormen opdat het legioen met de a.s. Vierdaagse geen verstek behoeft te laten gaan, en we, als in September '53 weer de Airborne mars in Oosterbeek gelopen wordt, met 160 man in plaats van met 16, kunnen inschrijven.

De afdelingen die een marspeloton hebben of gaan vormen worden verzocht het adres van de groepsleider door te geven aan J. P. Bronstring Obrechtstraat 296 den Haag in verband met de organisatie van de grote marsen en terwille van de uniformiteit.

J. P. B. den Haag.

Fabel van den vos Reynaerde

In Duitsland is met medewerking en steun van Amerikaanse bezettingsautoriteiten een organisatie gevormd van S.S. mensen en Hitler-officieren om, in geval van oorlog, in het gebied dat door de Russen bezet zal worden een ondergronds verzet te voeren. Thans is gebleken dat deze heren ook eigen politiek voerden en reeds lijsten hadden aangelegd van politieke leiders van thans, die opgeruimd moeten worden. De Amerikaanse Hoge Commissie „betreurt“.

Er past hier een klein fabeltje:

Er was eens een beheerder van een grote tuin waar velerlei groente en ook mooie bloemen groeiden. Om de tuin was een groot, dicht, ijzeren hek en daarachter was een terrein waar zich vele konijnen ophielden. Hun aantal werd steeds groter, dat ging bij de konijnen af en zo nu en dan wist zo'n beest-

je het hek te ondergraven en schade toe te brengen aan de tuin. Een grote invasie van konijnen dreigde altijd, wat de vernietiging van de tuin zou zijn.

Toen ving hij een vos en gaf hem direct een helder idee; hij liet de vos in de tuin los om te waken tegen de konijnen en voelde zich dol gelukkig met deze prima bescherming.

Maar boos dat hij werd toen hij bemerkte dat de vos probeerde om in het kippenhok te komen, boos, daar was het eind van weg. En kwaad op de tuinman, die hem niet had verteld dat die vos een onbetrouwbaar beest was. Kwaad! Zo kwaad als een Amerikaans President is als hij in 1952 merkt dat zijn hoogste generaal stiekum voor zich heeft gehouden dat de Russen misschien gevaarlijk zijn en dat deze generaal hem daarover volledig in onwetendheid heeft gelaten.

Ter gelegenheid van Nederlands Onafhankelijkheidsdag en het één-jarig bestaan van het Veteranen Legioen Nederland op 17 Nov. a.s., organiseert de Afdeling Den Haag een

Grote Feestavond

op 14 November a.s.
in de grote zaal van de Dierentuin

*Hieraan
werken mee*

Alex de Haas

De Notenkrakers met Truusje Koopmans
en de nieuwe K.R.O.-ster Joop de Knecht

*Overige
medewerkers*

Het L.E.-Cabaret; de bekende cowboy-band Rhythm
of the Mountains en The Jeannelly's

Grootscheepse Tombale en . . . vele attracties

Entréeprijs f 1.— per persoon (incl. belasting)

Bal

na tot 2 uur, onder leiding van Legionnair J. Kleyweg

Het bal wordt verzorgd door
The Woodshoppers en de Menah Moeriah Minstrels

Baten bestemd voor de Sociale Dienst van de Afdeling

OVER DE SLOOT

J. Latuheru van het Ambonnesse Woonoord „GRAETHEIDE” te Geleen had gaarne de adressen van de Heren ARNOLD DE BRUIN en LAMPJE SCHALJE, die o.a. in Noord-Celebes, Menado van Telling Putie en Telling Itam, gediend hebben. Zij waren goeie makkers en een hernieuwd contact stelt hij zeer op prijs.

Wil de neef van Mevr. Q. Brielsman, laatst bekende adres Kali Soeroek 41, Lawang, O-Java zich in verbinding stellen met B. Visser, Kooystraat 12, 's Gravendeel Z.H. De neef diende bij de Mariniers Brigade.

Wie weet het adres van de Ambonnesse Kpl. der Mil. Pol. J. J. Hehanussa, In. 211827003, omstreeks begin 1950 gedetacheerd bij 3 M.P. IV te Surabaya.

Berichten naar de Redactie.

Wat deze aangaat is naam nog onderdeel bekend. Dit was eveneens een Ambonnesse Kpl. en ingedeeld destijds bij een der Veiligheids-Bataljons (V.B.) Deze korporaal is in Augustus 1949 ongeveer gedurende een week met een paar van zijn soldaten gedetacheerd geweest op de onderneming „Tjiharoom”, welke was gelegen tussen Tjibeber en Soekanegara op WestJava, District Tjandjoer. Eveneens de berichten etc. naar de Redactie.

Sobat F. J. Delmij heeft f 3.50 betaald voor het boek „Huzaren van Boreel” in Indië. Zou reeds in Mei/Juni afgeleverd worden. Wie kan hem hierover juiste inlichtingen verschaffen? Antwoord te richten aan Secr. Afd. W/1 V.L.N., Kampdijklaan 60, Vught.

M. Willemen, Z. Willemsvaart 16 K te 's-Hertogenbosch heeft reeds f 6.— of f 6.50 betaald voor het Gedenkboek 3-10 R.I. Wie kan hem inlichtingen verstrekken over een en ander? Berichten, etc. naar Redactie O.W.

Afdelingsbestuur Apeldoorn!!!

In het Sanatorium „BEEKBERGEN”, te Beekbergen, Zaal II beneden, ligt een Legionnaire en wel H. J. Arden.

Hij heeft niet veel te lezen, zegge en schrijve een boek per week. Van Redactie-wege is hem al een en ander toegezonden. Afdeling Apeldoorn doet de rest.

Wie helpt Redactie O.W. aan de oude nummers 1 tot en met 19? Op te zenden naar Smedenstraat 47 te Deventer.

Wie kan mij nadere inlichtingen geven omtrent het lot of de tegenwoordige verblijfplaats van de Inspecteur de Gewestelijke Recherche te Cheribon Tanahatu. Direct na mijn repatriëring in October '49 heb ik getracht contact met hem te krijgen, maar zonder resultaat. Kunnen de jongens van het 411e bataljon (Stoottroepen), het carriereleton, inlichtingen geven? Eventuele inlichtingen aan F. H. Dijkstra, Dr. Wumkesstraat 8, Sneek.

In Uw rubriek „OVER DE SLOOT” d.d. 3 October j.l. publiceerde U een oproep van de Hulp-Bestuurs-Assistent A. Safar te Enarotali bij de Wisselmeren om hem lectuur te zenden. De mededeling „Het Rode Kruis stuurt ook niets meer” is echter niet juist en geeft een verkeerde voorstelling van zaken.

Van Februari 1950 af werd met iedere Nederlandse boot met bestemming Nieuw Guinea lectuur, dus boeken en tijdschriften, meegegeven zowel voor militairen als voor niet-militairen. In totaal werden 13.784 boeken in bibliotheekvorm en ruim 25.000 kg tijdschriften (= ± 380.000 ex) naar Nieuw Guinea verzonden.

Intussen informeerden wij in Nieuw Guinea of inderdaad de zendingen naar de Wisselmeren gestaakt zou zijn. Dit is geenszins het geval. Een ontvangstbevestiging voor een pakket tijdschriften op 26 Augustus j.l. ontvangen door de Heer F. M. van Emmerik, wnd. Hoofd Plaatselijk Bestuur Wisselmeren te Enarotali, was zojuist binnengekomen. Van een aanvraag van de Heer Safar bij het Rode Kruis te Nieuw Guinea was niets bekend.

Wanneer de Heer Safar zich in verbinding stelt met het Centraal Comité Nieuw Guinea Rode Kruis, t.a.v. Mejuffrouw Veeger, Hollandia Stad, kan hij van onmiddellijke hulp verzekerd zijn. Lectuur ter ondersteuning der Rode Kruis-lectuuractie kan óf via de 170 in het land geplaatste lectuurhuisjes óf via de post in pakjes niet zwaarder dan 3 kg portvrij geschonken worden mits geadresseerd: „RODE KRUIS - TIJD-SCHRIFTENDIENST - DEN HAAG. Hoofd Lectuurdepôt Rode Kruis: Mej. C. J. Bungenberg de Jong’

Hoogachtend,
Het Nederlandse Rode Kruis.
A. Lepoutre)
Perszaken.

Heuvelruggen in Korea

✱

Monumenten
van
soldatenmoed
door
Bill Carmiggelt

Naar aanleiding van de in deze dagen weer fel oplaaiende strijd in de Koreaanse Capitolbergen, vraagt menig een zich wellicht af, wat voor nut toch zo'n doodkale bergrug heeft. Tragisch was b.v. dat enige dagen geleden een Grieks bataljon, dat met zware verliezen een berg- of heuvelrug veroverd had, met nog zwaardere verliezen door eigen geallieerde, troepen werd teruggeslagen

(beschieting door eigen vliegtuigen).

In de hardheid van de oorlog, wil zich zoiets nog wel eens voordoen. Burgers oefenen dan hevige critiek en vooral zij, die zich niet de geringste voorstelling van de situatie kunnen maken.

Momenteel wordt weer verbitterd gestreden op bergen, die aangeduid worden met hun hoogten in meters. „De 1100” werd eenmaal door de Nederlanders bezet, evenals „de 1150” en ook thans zijn onze troepen weer bezig vastere voet op de bergreeks te krijgen, die „De Capitool” wordt genoemd.

Boven op zo'n rug staande kijkt men links en rechts in een afgrijselijke diepte. Een en

al rots, met zo hier en daar een boompje. Vele goed aangelegde bunkers herinneren nog aan de strijd van de Russen tegen de Japanners. Bunkers, van welke nu zowel roden als geallieerden een dankbaar gebruik maken.

De eerste maal, dat „de 1100” in onze handen kwam, hadden onze vliegtuigen haar drie etmalen achtereen onder vuur genomen. In de vierde nacht ging de infanterie naar boven. Zich vastgrijpend aan elk boompje, de glibberige berg onder een regen van vijandelijk vuur beklimmend. Soms duurde zo'n aanval dagen, met wisselende kansen. Dan is het vaak uren kruipen, lopen en liggen en wee degene die uitglijdt! En wanneer dan met vele verliezen de top wordt bereikt, de vijand buiteland en vallend aan de andere kant naar beneden vlucht, vallen de manschappen vies en uitgeput in de achtergelaten bunkers, waarin van de vijand alleen het ongedierte achter bleef.

Heuvelruggen in Korea: zwijgende getuigen, ook van Nederlandse moed.

BOEKBESPREKING

„TJOT”

Nederlanders in Korea
door Wim Dussel.

De schrijver Wim Dussel heeft wederom een boek geschreven, ditmaal een gedeeltelijk humoristisch beschreven deel uit het leven van een van de Nederlandse militairen in Korea.

De Elt. Wim Dussel ging met het eerste Ned. Bataillon Vrijwilligers naar Korea als correspondent voor de L. V. D.

Wij kennen Dussel al van uit het goede oude Indonesië, waar hij medewerker was van „Wapenbroeders” en de alom bekende HEKLIJCHTJES schreef, ook schreef hij het boek Dat was jij, Marinier. (Waar, was jij, Marinier?)

Het boek „Tjot” geeft de harde werkelijkheid volkomen weer en laat de lezer medeleven met onze jongens in Korea.

Het boek is tevens rijk voorzien van zeer goede foto-pagina's over de ellende, die een mens kan doorstaan, geeft het een goed beeld.

De oorlogs-correspondent Wim Dussel (links met microfoon) tijdens de uitreiking van de „Presidential of Unit Citation” aan het N.D.V.N., beschreven in zijn boek „Tjot” (bladzij 258)

M.i. zal voor dit boek een zeer grote belangstelling bestaan.

Nu wachten wij, of de Elt. Wim Dussel nog een apart boek zal schrijven over zijn bezoeken aan Japan, o.a. de hospitalen en zijn bezoeken aan de Hr. Ms. „Evertsen” en „van Galen”.

Bill Carmiggelt.

„DE JEEP EXPRES”

Java-Holland.

door Jan Glissenaar.

Vier militairen van 4-10-R.I., Jan Glissenaar, Sef Beulen, Boelie Sloots en Peter Pennaerts, vatten het plan op om niet op de gebruikelijke manier — per schip — te repatriëren. In een dump kochten zij voor 1200 gulden een jeep en zij besloten met dit voertuig de terugreis naar het vaderland te maken.

Na een voorbereiding, die veel moeite kostte, vertrokken zij op 3 Mei 1950 uit Java en zeven maanden na hun vertrek uit Djakarta, na 25000 kilometer avontuur dwars door drie wereld-delen en achttien landen, kwamen zij behouden in Nederland aan.

Hun zeer interessante en avontuurlijke reis wordt op boeiende wijze verhaald door de schrijver van de vier, Jan Glissenaar.

Hij vertelt van hun ontvangst in Gwalior door de Maharadja Javaji Rao Scindia

Alijah Babadur van Madhya Bharat, die twaalf paleizen en enige hotels bezit. Ze werden in deze stad rondgereden in een vierentwintig cylinder auto met vorstelijke equipage.

Hij vertelde ons hoe ze in Beloetsjistan in een zandstorm geraakten en dagenlang op kompas door de Perzische woestijn reden, hoe zij leefden temidden van de Bedouinen en met hen kamelenmelk dronken alsof zij er mee grootgebracht waren.

Dit was slechts een greep uit de vele spannende avonturen welke het viertal op zijn hoogst interessante reis per jeep naar Nederland beleefde.

Afdelingsbesturen

Let nu op!!

Van dit alles vertelt de schrijver onder hen - Jan Glissenaar — in een boeiende lezing, die hij illustreert met meer dan honderd, tijdens de tocht opgenomen lichtbeelden.

De lezing duurt 2½ à 3 uur. De causeur brengt zelf alle benodigde attributen — als projectie-apparaat, transformator, projectie doek, etc. — zonder enige prijsverhoging mede. De lezing is geschikt voor jong en oud van alle leeftijden. Ze kan worden aangevraagd bij Jan Glissenaar, Willeskop A 15, Montfoort.

Geluk

VERLOOFD

Tiën Oel

en

Prosper Ego

Den Haag, 26 October 1952

Vreeswijkstraat 577

GETROUWD

Hendrik Dijkman

en

Sjuwke Sjuwkina
Wiertje Weegenaar

Groningen, 17 October 1952

Korreweg 135a

Coby A. M. Hus

en

Jan Th. Corstens

Katwijk aan Zee, 8 October 1952

Meidoornstraat 23

WENSEN

Piet Schuitemaker

en

Janny Mulderij

Apeldoorn, 9 October 1952

Hoofdstraat 119-2

F. Bosch

en

J. C. de Groot

Enschede, 18 October 1952

Wicher Nijkampstraat 25

Ivan W. van der Veen

en

Truus Verduyn

Groningen, 31 October 1952

Tuinbouestraat 158a

Henk Lensen

en

Marla P. Kip

Hengelo (O), 29 October 1952

Bachockstraat 20I

Mo denken Legionnaires erover!

Deze kolommen staan open voor allerlei op- en aanmerkingen van Legionnaires, mits het natuurlijk niet de perken van fatsoen en stijl te buiten gaat, of om een andere reden, naar het oordeel van de redactie, niet gepubliceerd kan worden. Niet geplaatste copy zal worden geretourneerd, eventueel met op- of aanmerking.

ONGEMOTIVEERD ADVIES

Legionnaire M. Meinsma uit het Friese kustdorpje Paesens is een man met initiatief en iemand, die weet wat hij wil. Daarvoor is hij dan ook bestuurslid van de afdeling C1. Hij heeft een eigen, gefundeerde opinie omtrent het legioen, doch dit neemt niet weg, dat hij graag hier en daar de stemming eens pelt, die er heerst rond het legioen. Daarom schreef hij een brief naar de redactie van zijn dagblad, het „Friesch Dagblad“, waarin hij de redactie enkele vragen stelde met betrekking tot hun opinie omtrent het Veteranen Legioen Nederland.

Hij kreeg daarop een merkwaardig antwoord, dat wij de andere legionnaires niet willen onthouden. Dit antwoord dan luidde:

„Tot onze spijt kunnen wij U niet aanraden om lid te worden van het Veteranen legioen Nederland. Dit durven wij te schrijven, ondanks het feit, dat wij geen studie hebben gemaakt van het reglement van dit legioen of zijn doelstellingen. Maar in de eerste plaats zijn wij tegenstanders van activistische verenigingen van oud-militairen (waaronder wij ook het Veteranenlegioen rekenen) en in de tweede plaats bemerken wij uit de activiteit van het legioen, een geest, die ons weinig in overeenstemming lijkt met een Christelijke levenshouding. Wanneer wij, om een voorbeeld te noemen, het optreden van Westerling in Indonesië toetsen aan het succes van zijn methode of aan de Christelijke moraal in de rechtsstaat, dan komen wij voor ons besef tot een andere beoordeling dan het legioen. Vandaar onze afwijzende houding tegenover het Veteranenlegioen Nederland“.

Hoogachtend,

Uit naam van de chef-redacteur

P. Wybenga

w.g. H. L. H. v. d. Molen.

Het loont de moeite, om dit antwoord eens een beetje meer van nabij te bekijken. Men komt dan reeds meteen tot de conclusie, dat het weinig positief is in z'n motivering. Hoewel wij het waarden van de redactie van het „Friesch Dagblad“, dat in dit blad tot nu toe steeds een ruime plaats werd gegund aan verenigingsnieuws van het Veteranenlegioen, nemen wij het deze redactie toch kwalijk, dat hier in deze brief stelling wordt genomen tegen het legioen op grond van veronderstellingen en vage geruchten,

die goeddeels bezijden de waarheid zijn. De redactie erkent, geen studie te hebben gemaakt van het reglement van het legioen of zijn doelstellingen. Alleen deze zinsnede reeds maakt deze brief van de redactie feitelijk tot een schrijven, waaraan geen grote waarde kan worden gehecht. Het zou voor de redactie een kleine moeite zijn geweest reglement en doelstellingen van het legioen even door te lezen. Pas dan zou de redactie tot critiseren bevoegd zijn geweest. Nu bouwt de redactie voort op argumenten, die wij niet anders kunnen zien als de ongezonde vruchten van een vooroordeel. Dit klemte eens te meer, omdat de doelstellingen van het Veteranenlegioen en de wijze waarop dit doel wordt nagestreefd overwegend liggen in de lijn der gedachten welke het „Friesch Dagblad“ in de loop der jaren heeft gepropageerd. Wanneer het legioen met open vizier voor het voetlicht treedt onder de leuze: voor God, Nederland en Oranje, dan zal de redactie van het „Friesch Dagblad“ daarop geen enkele aanmerking kunnen maken zonder z'n eigen standpunt te verloochenen. Wanneer de redactie bezwaar maakt tegen „activistische verenigingen van oud-militairen“, nemen we aan, dat de kern van dit bezwaar meer ligt in het militair verleden van de leden van een dergelijke vereniging, dan in hun activiteit. Elke vereniging zal op zichzelf activistisch moeten zijn, wil er iets van uitgaan.

Trouwens de heer Wybenga is zelf één der vooraanstaande figuren uit de Friese Beweging en men zal deze Beweging een „activistisch“ karakter niet kunnen onzeggen. Anders wordt het wanneer de chef-redacteur van het F. D. in dit verband met activistisch bedoelt een revolutionnaire, opstandige activiteit. Wij weigeren dit echter te geloven en mocht dit wel het geval zijn, dan wijzen wij een dergelijke aantijging bij voorbaat met grote beslistheid van de hand. We vragen ons af welke bezwaren de redactie van het F.D. overigens kan hebben tegen verenigingen van oud-militairen. In vele andere landen nemen dergelijke verenigingen een vooraanstaande en algemeen erkende plaats in de volksgemeenschap in. Het is ook helemaal de bedoeling niet om het legioen een militair cachet te geven. Het militair verleden van de meeste leden was slechts een gemeenschappelijk bezit, dat een aanknopingspunt vormde. In werkelijkheid is het legioen slechts een organisatie van simpele burgers, die echter bezielde zijn met

een grote geest van solidariteit en liefde voor Vorstin, land en volk. Schuilt er misschien iets kwaads in wanneer een groep gelijkgestemde landgenoten, die het voorrecht hebben gehad onder vaak moeilijke omstandigheden land en volk gedurende enkele jaren uit een andere gezichtshoek te zien, een zuiver nationaal ideaal nastreven? Nee, wij kunnen met de beste wil ter wereld de antipathie van de redactie van het F.D. tegen het legioen, niet begrijpen en we kunnen ons niet aan de gedachte onttrekken, dat de wijze waarop deze redactie stelling neemt tegen het legioen voor de oud-militairen iets denigrerends inhoudt. De redactie van het F.D. schaart zich door z'n zienswijze welbewust in de gelederen van hen, die elke herinnering aan een catastrofaal tijdperk in onze nationale historie, willen bedekken met de sluier der vergetelheid en die in geen geval Indië-veteranen op de voorgrond dulden in onze nationale gemeenschap. We nemen aan, dat de redactie van het F.D. het zo niet heeft bedoeld in z'n antwoord aan onze vriend Meinsma, doch wij signaleren achter de bewoordingen waarin dit antwoord is gesteld hetzelfde ontstellende wanbegrip voor de psychologische gesteldheid van de oud-militairen als we reeds zo vaak hebben bespeurd. In plaats van een loyale en begripvolle houding aan te nemen tegenover de aspiraties van de Indië-veteranen, schijnt men een heimelijke vrees te koesteren voor een georganiseerd legioen en dat is nu juist, wat absoluut overbodig is. Het gaat ons te ver wanneer ons een on-Christelijke geest in de schoenen wordt geschoven en we begrijpen helemaal niet meer wat de geest van het legioen te maken heeft met het optreden van Westerling. Het legioen heeft naar we menen te weten geen bepaald oordeel uitgesproken over het optreden van Westerling. Overigens willen wij de redactie van het F.D. er wel even op wijzen, dat een beoordeling van het optreden en de methode van Westerling (die heus niet zo exclusief was), niet zo eenvoud-

dig ligt als de redactie van het F.D. dit voorstelt. De militairen, die in Indonesië hebben gediend, hebben helaas maar al te vaak niet het gevoel gehad te leven in een rechtsstaat, waar de Christelijke moraal in ere werd gehouden. Zo ooit, dan was het in Indonesië wel uiterst moeilijk, steeds methoden te gebruiken, die de toets van de Christelijke moraal ten volle konden doorstaan, althans wanneer men deze methoden losdacht van de omstandigheden, die het gebruik ervan noodzakelijk maakten. In werkelijkheid was elke militaire activiteit in Indonesië gericht op de bescherming van een geterroriseerde, hulpeloze bevolking en kan men zich schoner, Christelijker taak denken? Welke verwijten moet men dan wel niet richten aan het adres van hen, die deze taak onmogelijk hebben gemaakt? Wij nemen het de chef-redacteur van het F.D. kwalijk, dat hij het legioen afwijst op grond van een vermeend oordeel van het legioen omtrent het optreden van Westerling. Want al zou het legioen, unaniem zijn in een dergelijk oordeel, dan nog ziet men het criterium, dat kan dienen ter beoordeling van het legioen, voorbij, als men de taak en het doel van het legioen beoordeelt naar dit ene geheel ondergeschikte facet.

Tenslotte: kan een organisatie, die naar voren treedt met het devies „God, Nederland en Oranje” bezielde zijn met een geest, die weinig in overeenstemming is met een Chr. levenshouding?

Het legioen tooit zich niet met een politiek of religieus praedicaat, maar staat op de bres voor een souverain en Christelijk Nederland, voor behoud van onze beste nationale tradities en de geest van een Vader des Vaderlands. Het wil zich daarbij ook bezinnen op de problemen des tijds.

Laat de heer Wybenga hier eens over nadenken. We hopen, dat hij dan tot een eerlijker en rechtvaardiger opinie zal komen. Per slot van rekening wil het legioen graag een misverstand uit de weg ruimen.

D.

A. J. W.

SOBATS

Julie allen kennen onze doelstellingen. Julie weten dat wij vechten voor het doel Nederland. Laten wij het „Nederland Actie” noemen. Nu wilde ik naast deze doelstellingen ook nog drie gedachten geven, te weten: De Nationale Gedachte, De Rijkseenhedsgedachte en De Weerbaarheidsgedachte. Deze drie gedachten liggen opgesloten in onze doelstellingen. Doch alles komt op hetzelfde neer: God, Nederland en Oranje. Ik hoop dat jullie iets aan deze gedachten zullen hebben. Hier volgen zij:

Nationale Gedachte;

Van oudsher zit er in ons volk een gevoel van saamhorigheid. Al zijn er verschillende politieke partijen, toch weten wij ons één. Wij weten ons één in ons Vorstenhuis, in Oranje. En als wij Oranje zeggen, dan spre-

ken wij onze nationale gedachte uit. Want Nederland en Oranje is één, ongeacht van welke politieke partij men is. Het Veteranen-Legioen houdt ons daarin de Nationale gedachte voor. Niet alleen omdat ons Vorstenhuis en wij één zijn, maar bovenal dat wij Veteranen één moeten zijn. Eén voor een betere toekomst van ons Nederland. Want dat zij toch ons hoofddoel: „NEDERLAND”. Want dat Nationaal belang? Het ligt toch in ons aller bedoeling Nederland op te heffen uit de put van ellende, waarin het zich gestort heeft en te brengen op een hoger peil. De 90% respect, die wij in de wereld verloren hebben, dienen wij in diezelfde wereld terug te winnen. En wij Veteranen zijn hiervoor de kerngroep. Wij moeten mensen om ons verzamelen, die allen het Nationaal belang op het oog hebben en met hen voor dat

belang strijden. Als er wordt geroepen: „Vrijwilligers Vóór” dienen wij als één man, als één blok naar voren te komen om ons present te melden. Met open vizier op de bres voor ons Nationaal belang en voor Nederland.

Rijkseenheidsgedachte;

Mocht vóór 1940 het koloniaal systeem in onze overzeese gebiedsdelen wel wat te wensen overlaten, toch dienen wij er ons rekschap van te geven dat toch ook daar iets groots werd verricht. Thans is dat koloniale systeem er uit, men herinnere zich de rede van H.M. Koningin Wilhelmina d.d. 7 December 1942. Hoofdzakelijk de cultuur is in die landen door ons tot ongekende hoogte opgevoerd. Helaas moesten wij Indië prijs geven; of liever gezegd werd het toenmalige Indië (nu Indonesië) verkocht en verkwaanseld door mannen zonder durf en zonder ruggesgraat.

Thans resten ons nog Ambon(?), Nieuw-Guinea, Suriname en Curaçao. Al deze gebiedsdelen zijn verbonden in één Rijkverband. Alles één in het Koninkrijk der Nederlanden. En nu Indonesië niet meer ons is en Ambon voor ons dreigt verloren te gaan en er al stemmen zijn opgegaan om ons Nieuw-Guinea te ontrukken, is het de plicht van ons Veteranen, georganiseerd in het Veteranen Legioen Nederland, te strijden voor het behoud van ons Koninkrijk. Te vechten voor de Rijkseenheid. Wij moeten laten zien aan de wereld dat wij geen doetjes en geen suffertjes zijn. En dat wij ons geen stroop om de mond laten smeren, zoals bepaalde figuren in de Regering het wel lieten doen. Het was altijd maar ja en nooit eens „neen”. De Ambonnezen worden verkocht en verguisd. Blaas de trompetten en roer de trom.

Weer op de bres; nu voor recht en vrijheid en Rijkseenheid.

Weerbaarheidsgedachte;

Als wij nu de Nationale en de Rijkseenheids-gedachte gehad hebben, rest ons alleen nog de Weerbaarheidsgedachte. Niet dat wij ons die gedachte moeten voorstellen in het kader van geweldige legers, een geweldige strijdmacht. Neen, het gaat hier om iets wat hoger staat, te weten de Geestelijke Weerbaarheid. Wij hebben ons door enkele mogelijkheden de kop in laten drukken, omdat wij geestelijk niet weerbaar waren. Omdat er hier zijn geweest die slappelingen waren in dit opzicht. Wij Veteranen dienen die weerbaarheid op te voeren. Niet door met de handen in de zak te blijven staan en toe te zien hoe anderen de kastanjes uit het vuur halen. Neen, zo niet. Maar stroop op die mouwen en laat zien dat er nog pit in je zit. In Indië hebben wij het altijd gefikst, waarom hier niet? Wij moeten de geestelijke weerbaarheid zien in een gezonde geest en een gezond lichaam.

Verrijk uw geest door het bestuderen of lezen van binnenlandse en buitenlandse politiek. Bekijk de dingen niet eenzijdig, doch

van alle kanten. Vergelijk het een met het ander. Gaat niet altijd naar de vergaderingen van één partij, bezoek de anderen ook eens. Hierdoor verhoogt gij uw geestelijke weerbaarheid. En als die weerbaarheid op hoogte gebracht is zullen wij in staat zijn tegenslagen te verdragen en overwinningen te boeken.

Met open vizier en voor niets wijkend strijden wij voor een doel te weten: „Nederland”. Als wij als zodanig handelen, dan pas zijn wij de naam: „Veteranen Legionair” waardig.

W. Stoutjesdijk.

Gaarne geven wij deze gedachten van sobat Stoutjesdijk door. Maar een paar korte opmerkingen moeten er toch bij.

Als er geconstateerd wordt: „Mocht vóór 1940 het koloniale systeem in onze overzeese gebiedsdelen wel wat te wensen overlaten”, dan willen wij aanraden om het werk eens te bestuderen: „Staatkundig Beleid en Bestuurszorg in Nederlandsch Indië” door A. D. A. de Kat Angelino, uitgegeven in 1929—1930 op last van de Regering. Deze bestudering zou degenen die de gewraakte zinsnede maar opschrijven, meestal volkomen te goeder trouw, wel eens tot de overtuiging kunnen brengen dat zij zich schuldig maken aan lichtvaardig napraten en aan het beweren van dingen, die niet te verantwoorden zijn.

De kwestie Ambon wordt hier helaas geheel verkeerd gesteld. Ook met een vraagteken mag men niet meer spreken van in één Koninkrijk”, want Ambon is door het Koninkrijk afgestoten en hiervoor bestaat niet zo gemakkelijk een weg terug. Ambon heeft nu eigen zelfstandigheid geproclameerd. Wij wensen dat deze spoedig tot werkelijkheid kan worden en dat er dan tussen Nederland en de Republiek der Zuid Molukken een goede verstandhouding en samenwerking zal zijn. Met het stellen van de zaak zoals sobat Stoutjesdijk het doet zullen ook de Zuid-Molukkers het thans niet meer eens zijn. Wij moeten ook hier met beide benen op de grond blijven.

Als het verder mogelijk zou zijn om met de handen in de zakken te gaan staan kijken hoe anderen de kastanjes uit het vuur halen zou het er met Nederland nog niet zo gek uitzien. Onze indruk ervan is dat je dat heus niet te zien zult krijgen. Wij zullen het zelf moeten doen. Dit maakt de opwekking slechts nog dringender.

Red.

Schoen-specialisten

gevraagd. Zich aan te melden bij de heer van Wonderen, Mosplein 10, A'dam-N,

Schoenhandel „Mato”

NOG EENS

„Werken in Indië”

Apeldoorn, 6 Oct. '52,

Geachte redactie,

Naar aanleiding van het stukje van de Hr. Sparreboom in O.W. van 3 Oct., ben ik in de pen geklommen.

Schrijver betwijfelt het, of er in Indië wel hard gewerkt werd, en dat sloeg alleen op de burgermaatschappij.

Nee, wij burgers in Indië, zaten de hele dag maar duimen te draaien en lieten de jongens van overzee maar alles opknappen. Kijk, als er geslabakt werd, dan is het niet alleen in de burgermaatschappij, want op sommige militaire instanties in Indonesië was het net zo.

Hoe vaak heb ik moeten wachten, als ik m'n zaken moest regelen als militair vrouw zijnde, op een of andere commandant, want meneer was aan het tennissen en dat onder kantoortijd?

En zo generaliseert schrijver verder: „Wij blanken, kennen geen onderscheid, maar de Indo's wel” enz. Omdat een klein percentage Indo's dat doet, schuift hij de fout op de hele groep. Heeft schrijver er wel eens aan gedacht, dat als er een hard woord van de Indo's over de Indonesiërs valt, dat het dan komt, dat ze de vernedering en alle ellende in de kampen door hen ondergaan, nog niet hebben kunnen vergeten. Hoevelen van de Hollanders zeggen niet „Rot mof” als ze een Duitser ontmoeten, of „Rot taal” zeggen als ze Duits horen praten? En wat die onderscheiding betreft, ik weet nog goed, dat toen ik in Apeldoorn kwam, ik vaak moest horen op straat van: „Daar heb je zo'n zwarte loeder”, of „hier in Holland houden we niet van bruin”. Of nog erger, dat ze de Ambonnezen betitelen met „blauwe trekhonden”. Ik wil schrijver hier maar aantonen, dat generaliseren o, zo gevaarlijk is. Fouten worden gemaakt in Indië, maar ook in Holland, maar gelukkig alleen door een heel kleine groep.

Hoogachtend,

J. C. Joosten-Vuurpijl
(Een legionnairs-vrouw)

NOOT VAN DE REDACTIE

Over deze opmerkingen van sobat Sparreboom hebben we meer brieven van dezelfde strekking en het is begrijpelijk. Want het schijnt toch dat hij de zaken niet zo heel goed bekeken heeft.

De indeling van tram en trein in Indonesië is een doodgewone klasse-indeling, zoals we hier ook kennen. Het ging niet om een landaard, maar er was de laagste klasse waarin de koelies reisden met hun pikolans en mandjes bij zich, veelal inderdaad met luchtjes van vis en doerian. Een Indonesisch ambtenaar of onderwijzer zal daar zeker niet plaatsnemen. De Indische jongens en de Indonesiërs onder de soldaten wisten ook dat zij daar niet hoorden; de Nederlandse soldaat, die er wel in ging moet heus niet denken daarmee een bewijs te hebben gegeven van verdraagzaamheid, zeer zeker zal ook geen koelie het zo hebben opgevat. Die zegt hetzelfde als wij, indien een officier in uniform in de derde klas zit. Het is niet dat het zo'n jofele eenvoudige vent is, maar dat hij ergens zit waar hij niet hoort.

Daar komt voor de jaren voor de oorlog nog bij dat zich tussen die opeenhopingen van mensen in de trams allerlei verdachte elementen bevonden en het voor de Indo-Europeaan en de inheemse soldaat er niet ongevaarlijk was.

Maar daar waar de Indo-Europeaan dan wel was, was het heus geen verboden terrein voor Indonesiërs, ook voor de oorlog niet, want deze verbodsbepalingen op grond van kleur en ras had Nederlands-Indië niet.

Sobat Sparreboom begaat hier, in al zijn nederigheid de fout, die hij anderen wil verwijten. Wij „als blanken” deden het zoveel beter dan de Indo's en hadden zoveel ruimer opvatting. Maar laat hij wel bedenken dat men nooit een beter mens is omdat men blank is, of omdat men het zelf zegt. Rassenwaan maakt altijd meer een indruk van dom.

Ook over de opmerking over de werktijden in Indonesië, zeer algemeen gesteld en berustend op ervaring in een handelsstad in een tijd waarin het achterland nog niet geopend was, valt nog wel iets te zeggen, maar hieromtrent wil Overste Sierevelt het wel een persoonlijk met hem hebben.

Red.

HET HOOFDBESTUUR

W. ROMSWINCKEL, Wnd. Voorzitter. Woonboot „So What”, Veenendaalkade t/o 313, Den Haag. Telefoon K 1700-323283.

J. J. SWAAN, Secr./Penn., Schelpenkade 31, Leiden. Telefoon K 1710-30163.

G. W. T. DAMES, Graaf Florislaan 29, Bussum. Telefoon K 2959-3792.

A. F. PASANEA, Goudreinetstraat 161, Den Haag.

Dr A. J. VERBRUGH, Bankastraat 26, Dordrecht. Telefoon K 1850-7412.

E. WIERSMA, P. C. Hooftstraat 29, Leeuwarden. Telefoon K 5100-5030

Dr. L. W. SCHUT, Fazantenstraat 97, Amsterdam (N.). Telefoon K 20-60663

P. VAN UDEN, Tapuitstraat 14c, Rotterdam.

C. G. SMITSHUYSEN, Burg. Ceulenstraat 72, Maastricht.

Tempat Piekerans VAN MASTUFA

Wat gaan we toch prettig met elkaar om. Nu kunnen ze nog zo veel zeggen: „Mens erger je niet”, maar hoe kun je nu vandaag aan de dag nog op je tempatje liggen zonder je te ergeren. Dat wil dan zeggen, als je maar niet zo domweg ligt te maffen, maar, zoals Mastufa het doet, je tijd daar ernstig besteedt met je krantjes en piekeren met het moede hoofd over wat je dan te lezen krijgt.

De mensen hier op aarde willen zo graag samen gaan, maar het lijkt wel pèt. Hoe meer samengang hoe meer kift. Daar willen ze dan de landen van Europa met kolen en staal hecht aaneensmeden, daar willen ze schouder aan schouder gaan staan om in één leger een krachtige verdediging te gaan voeren.

Laat naar je kijken! Kijk liever zelf eens naar Straatsburg, dan zie je meer mot dan in welke winterjas ook, zelfs al is er grondig bezuinigd op kamferballen. Ze zijn het er alleen gloeiend over eens dat ze op het belangrijkste punt, daar waar het gaat om het naakte bestaan, precies dezelfde belangen hebben, maar zodra ze de zaak even willen aankleden komt van het ene woord het andere en hebben ze in alle eensgezindheid in een mum van tijd allemaal een stel blauwe ogen. Tot nu toe alleen maar figuurlijk maar ook dat kan verkeren en dan schaad het inderdaad het figuur.

Daarover piekert Mastufa dan maar dat je, al heb je iets tegen elkaar, nog best samen wat kan gaan oplopen, maar als je dan gearmd gaat word je allicht wel een tikje kriegel.

Dat zijn nu de staten. Gewone mensen zijn al net eender precies hetzelfde.

Wat lees je dat ze tegenwoordig voor hun naaste familie overhebben en voor de vrouw waarmee ze in het huwelijksbootje stapten? Arsenicum en cyaankali! Een accountant, die voor zijn cliënten moet opkomen, licht ze op, een politie-agent gaat gappen omdat hij kwaad is. Op wie kun je nog staat maken?

Kijk, dan kan Mastufa zich echt indenken dat er lui zijn die mensenschuw worden en niet meer met anderen te maken willen hebben, dan begrijpt hij zo donders goed dat Zijne Exellentie de Bruijn op en neer reist tussen Utrecht en Den Haag in een speciaal voor hem gereserveerde tweede-klascoupé, helemaal alleen op zijn eentje. Van niemand last, zelfs niet van een chauffeur. Ach en bovendien is het op de weg toch ook te gevaarlijk voor Exellenties, want ook in het verkeer is men zo weinig heer, men bromt meer gelijk een beer. En al zou iedereen er heer willen zijn dan is er toch altijd nog een heel geslacht, dat het nu eenmaal nergens kan wezen; dat is alleen maar schoon, al kost het dan ook vaak een hoop verf en moeite.

Nee! prettig staan de zaken niet; overal staan ze klaar om te knokken. En hoe? Nu lees je weer van een nieuwe atoombom, al is het dan eigenlijk geen bom maar een wapen. Zo vuil als nog nooit vertoond is en dat zegt wat.

Nee! Mastufa had weer direct de pé in omdat bij deze atoombom de Amerikanen direct hadden gezegd dat het nu toch weer tijd werd om met de Engelsen over de atoomgeheimen te gaan praten, daar de Engelsen er meer kaas van schenen te hebben gegeten dan zichzelf. (Moeten ze ook geen kaas-invoer beperken zou je zo zeggen). Daar hebben we het nu weer! Ze noemen zich bondgenoten, ze zullen broederlijk samengaan tegen dezelfde vijand, maar ze hebben geen snars vertrouwen in elkaar. Amerika weet dat ze er meer geld voor hebben en is dus overtuigd dat ze het verder in de wetenschap zullen brengen, dan moet broertje er maar buiten blijven. Maar broerlief laat zien dat je met wat minder geld, maar vermoedelijk wat meer hersens, in die wetenschap het toch ook een heel eind kan schoppen en dan moet hij maar komen vertellen wat hij alzo heeft uitgevonden. Mastufa denkt toch zo dat die wetenschap nu wel behoorlijk gekocht zal moeten worden en niet met geld alleen. Niets voor niets, alleen de belangen zijn gemeenschappelijk. Maar in de belangrijkste voorbereidingen om het gemeenschappelijk gevaar af te wenden werkt men glad langs elkaar heen; opzettelijk en bij de wet bepaald. Men gunt als bondgenoten elkaar het licht in de ogen niet en het is alsof ze voor elkaar klaar staan met een portie cyaankali; opgediend in een roomijsje, want dat staat zo vriendelijk. Het lijkt wel Benelux!

Ach! waren alle mensen wijs. Geen gezeur over eenheid, federatie of gewone verdragen, maar eensgezind gezamenlijk een betere toekomst tegemoet in vol vertrouwen op elkaar. Nu kan ieder, persoon of natie, alleen maar zorgen dat hij zelf betrouwbaar is. Hij verdient er heus geen geld mee, want ze zullen hem wel nemen. Maar hij behoudt zijn zelfrespect en dat is meer waard.

Zo wordt er althans over gepiekerd door
MASTUFA

ENQUETTE *praat niet over Indië!*

Men is bezig ons er op voor te bereiden dat de parlementaire enquête commissie haar taak wel niet zal afmaken en het zwijgen er toe zal doen over datgene wat in het toenmalige Nederlands Indië, tijdens de oorlog is gebeurd. Het wil mij voorkomen dat dit wel een heel treurig standpunt is. Ook dat we er recht op hebben dat deze zaken wel worden behandeld. Want alle resultaten van dit onderzoek door het parlement hebben juist hun grote waarde omdat zij zo ontzaglijk veel gegevens vastleggen voor de geschiedenis. Het is duidelijk dat het hier niet er om gaat een aantal personen af te kraken, dat blijkt wel uit het feit dat meerderen, die er heus niet zo fraai afkomen, in dikwijls zeer hoge posities worden gehandhaafd. Maar er wordt zo vaak eens duidelijk op fouten gewezen, er wordt ook aangetoond hoe sommigen door het tonen van karakter in moeilijke omstandigheden heel wat weten te bereiken. Maar vooral krijgen we feiten en een duidelijk beeld van de toestand en van het optreden van de verantwoordelijke figuren.

Nederlands-Indië van destijds had wel zelf een Volksraad, maar alle beslissingen werden in Nederland genomen en de verantwoordelijkheid voor het bestuur berustte geheel bij de Nederlandse regering. Dat er bepaalde zaken waren gedelegeerd aan instanties ter plaatse maakt hiervoor geen verschil. Het is nu toch evenzeer van belang voor het in beschouwing nemen van de houding van onze Londense regering hoe zij heeft gehandeld ten aanzien van Nederlands-Indië als ten aanzien van Nederland. Het interesseert ons toch ook hoe het daar tot de débacle van 1942 is gekomen. En wij mogen ook heus wel weten wat er zich heeft afgespeeld rondom het geallieerde commando van Wavell, dat zo plotseling van Java is verdwenen, waar de oorzaak lag van de onvoldoende uitrusting van leger en luchtmacht en wat er gedaan is om hierin verbetering te krijgen. Er zijn vraagpunten als de internering, behandeling en afvoering van Duitsers en N.S.B.-ers, er zijn de onderhandelingen met Japan en de oorlogsverklaring. Er is de onmiddellijke actie van onze vloot en de luchtmacht en later van het leger op de verschillende eilanden en van luchtmacht en een detachement op Malakka.

Er zijn de regelingen, die zijn getroffen voor de oorlogsschade, waarover nu zelfs naar voren wordt gebracht dat het vorige kabinet hierover, bij monde van Staatssecretaris Götzen, in de Tweede Kamer valse verklaringen heeft afgelegd, die dringend om opheldering vragen. Want met deze oorlogsschade werd en wordt een zeer groot onrecht bedreven.

Er is de houding van de autoriteiten vlak na de capitulatie en er is hetgeen gebeurd is in de krijgsgevangen- en internerings-

kampen. Daar is veel te veel gebeurd om er maar het zwijgen toe te doen.

Er is daar in Indië ook verraad gepleegd en er is ook veel lamlendigheid te zien geweest. Maar daartegenover staan ook ontelbare voorbeelden van heldhaftig gedrag, ook alles dingen die niet in de doofpot horen.

Er lopen fantastische verhalen over hetgeen in Australië gebeurd moet zijn, over het vieren van de oorlog aldaar, over verregaande lapzwazerij, dingen, die we ook over Londen hoorden. Over Londen is de zaak uit de doeken, daar komen er heel wat niet te best vanaf, maar wordt van anderen toch ook geconstateerd dat ze hun zaken naar behoren hebben gedaan en geleefd hebben naar de stelregel dat hun land in oorlog was en dat er gewerkt moest worden. Zo is het dan in Australië ook geweest en de goeden hebben er recht op dat dit wordt nagegaan en voor de anderen heeft ons volk er recht op dat de zaak aan de kaak wordt gesteld. Gebeurt het wel voor Londen en niet voor daar dan is het meten met twee maten.

En hoe heeft men zich voorbereid voor de terugkeer naar Indië, wat is daarvoor gedaan en wie hebben het gedaan? Er zijn zoveel vragen en er wordt zoveel gekletst. Dit onderzoek kan antwoord geven en laster doen verdwijnen.

Als men het heeft over deze parlementaire enquête commissie en Nederlands Indië dan zou er juist alles voor zijn om niet te verminderen maar om uit te breiden. Dan zou men beter doen om flink door te gaan tot na de zogenaamde bevrijding. Dan komen de kwesties van het beheer gevoerd door NICA en AMACAB, over het niet bevrijden van de mensen uit de kampen, over het niet toelaten van de eigen troepen, over de behandeling van oorlogsmisdadigers en al dergelijke dingen meer en lest best over de politiek, die tenslotte geleid heeft tot deze Ronde Tafel.

Nu valt er direct toe te geven dat onze tegenwoordige Kamer bij deze politiek te zeer zelf betrokken is om daar een oordeel over uit te mogen spreken, maar over alle andere punten kan men dit wel.

Waarom zou men het dan niet doen? Geeft het iets dat hier ook het buitenland zozeer in betrokken is. Wij moeten het er over hebben in hoeverre de Nederlanders voor de belangen van land en volk zijn opgekomen, evenals voor het Londense beleid moet daar in worden betrokken het optreden zowel tegenover de vijand als tegenover de bondgenoten.

Ook al komen er dan dingen naar voren die voor de bondgenoten niet zo prettig zijn dan mogen we nog niet schromen om ze duidelijk te stellen.

Het is juist dit wat ons duidelijk kan maken dat men zijn eigen belangen zelf moet behartigen en maar niet mag vertrouwen op

beloften van de bondgenoten en dat de eigen Regering te allen tijde verplicht is om zelf op te komen voor die belangen en het niet mag overdragen. En op dat punt juist is er uit de Indische kwestie zeer veel te leren, ook vermoedelijk uit 1942, maar wel heel in het bijzonder uit de jaren 1944 tot 1947.

Als men er voor terugdeinst om dit alles behoorlijk gedocumenteerd vast te leggen dan blijven wij ervoor staan dat er nooit behoorlijk klaarheid komt, maar bovendien dat wij moeten constateren dat angst voor het buitenland de hoofdfactor is in onze politiek en dat is een uitgangspunt wat niet mag worden aanvaard. Anders is het met ons gedaan.

Want men hoeft heus niet te denken dat dit onderzoek vooral voor de Republiek Indonesia onaangenaam zou zijn. Daar zouden alleen enige personen worden genoemd als het gaat om collaboratie en zou men on-

vriendelijk kunnen worden over het vasthouden van Nederlanders in concentratiekampen na September 1945. Maar er zouden evenzeer Indonesiërs met ere genoemd worden en over de gebeurtenissen verband houdende met het optreden van de T.N.I. en allerlei bendes behoort tot de taak van deze commissie alleen het constateren hoe de toestand er was en het vaststellen hoe men getracht heeft hieraan het hoofd te bieden. Beoordeling van hun wijze van optreden hoort er beslist niet bij en zou ook geen zin hebben, dat zouden zij zelf moeten vaststellen.

Ook angst voor onze Uniepartner mag geen richtsnoer zijn en het wil hier voorkomen dat er ook geen reden toe is. Maar wel is er reden om het onderzoek grondig en volledig te houden.

Maar of het gebeurt?

MARTOEWA.

VERANTWOORDING

Eerste verantwoording van ontvangen gelden voor „effe in de Handen Spuge“ tot en met 20 October 1952:

J.V. te S.	f 4.—
J. V. te D.	- 2.—
R. B. te G.	- 5.—
H. H. G. B. te O.	- 10.—
J. A. B. te 's-H.	- 1.50
F. K. te G.	- 2.50
J. & J. W. te E.	- 2.50
M. F. G. v. K. te 's-H.	- 1.30
A. B. te S.	- 0.75
W. H. S. te 's-H.	- 5.—
J. H. te W.	- 0.75
H. J. O. te A.	- 2.50
A. F. P. te A.	- 2.50
H. Ph. B. te A.	- 1.50
A. P. H. te S.	- 3.—
J. M. te R.	- 1.—
P. W. v. E. te A.	- 2.50
E. v. d. B. te O.	- 3.—
J. v. d. S. te R.	- 1.—
H. K. te R.	- 1.—
A. v. d. H. te M.	- 2.50

Totaal f 55.80
Apeldoorn, 13 October 1952.

De Penningmeester Reco O.W.
H. J. Bouman

ACTIE

„EFFE IN DE HANDEN SPUGEN“. LEGIONNAIRS, je ziet een bedroevend beeld van wat „ouwe jongens“ in Holland doen voor „OUWE JONGENS“, die in Korea vechten. In één woord schandalig!! Maar we geven de moed niet op! Deze actie moet en zal worden afgemaakt.

De uitrusting van het verlofcentrum in Tokio moet in orde. Het Legioen zal dit doen. Het is zo gauw gezegd, we FIXEN het EVEN. Maar het is anders. Wij fixen NIETS. De enkele goede van ons duizenden leden tellende Legioen uitgezonderd!! Er kwamen nog bijdragen binnen in de vorm van boeken, etc. van Kon. P.B.N.A. te Arnhem, Atelier voor Grafische Kunst N.V. te Laren en van Dhr. B. Verboom te Moordrecht en enkele afdelingen. Van Redactiewege is het eerste pakket gramfoonplaten verzonden.

Rectificatie

In Oud-Wapenbroeders nr. 22 staat de zin: dat Vader Ton nog wel degelijk een wakend oog laat gaan over alles wat zijn geesteskind wordt aangedaan.

Ton Schilling stelt er prijs op dat wij hierbij verklaren dat hij na nr. 19 niet

meer aan het blad heeft meegewerkt en generlei invloed heeft uitgeoefend op de samenstelling en derhalve ook generlei verantwoordelijkheid ervoor heeft.

D.

Manchester Guardian geeft Nieuw-Guinea weg

Het Engelse blad „Manchester Guardian”, Conservatief, vindt dat we Nieuw-Guinea maar aan Sukarno moeten geven. Waarom zou je herrie maken om een stuk oerwoud. Terzelfdertijd krijgen wij in Straatsburg een lesje omdat hun daar verteld wordt dat het noodzakelijk is dat de Europese landen onontwikkelde gebieden in cultuur brengen om te kunnen voorzien in de Europese behoefte aan grondstoffen, welke voorziening dan hand in hand gaat met de voorziening in de noden van die achterlijke gebieden. Het gaat wel rechtstreeks tegen elkaar in. Over dit Engelse blad hoeven we niet veel woorden vuil te maken. Het is erg royaal met het bezit van anderen. Als Indonesië te klein is dan is er nog altijd een flink stuk van Borneo wat er, wat ligging en bevolking betreft, heel wat eerder bijhoort dan Nieuw-Guinea, waarvan de bevolking van de Indonesiërs verschilt als de negers van de Europeanen. Ook Malakka komt veel eerder in aanmerking, daar is de bevolking zuiver Maleis en spreekt dezelfde taal en heeft dezelfde afkomst als die van Indonesië. En waarom zou dan Engeland geen afstand doen van zo'n gebied waar het nu toch steeds hommeles is. Maar ja! dat is eigen bezit. Wat echter zo erg is in deze dingen is dat het daar weer steun geeft aan beslist onredelijke eisen. Het is precies hetzelfde als wat de Amerikanen en de Engelsen in de kwestie Indonesië hebben gedaan. Het is hetzelfde als de Amerikanen nu weer doen in Afrika. Het is het steunen van deze bewegingen, die de ontwikkeling van de verschillende landen onder Europees beheer vroegtijdig beëindigen en ze onder de naam van vrijheid dompelen in een chaos. Deze vrijheid en hun zelfbestuur zouden deze gebieden toch over enige tientallen jaren krijgen, dan kan het geleidelijk aan en is het volkomen overbodig dat dit met geweld gepaard gaat. Het Nederlandse beleid na de tijd van van Heutz en het Franse beleid na Lyautey werkten zuiver in deze richting. Het kapot maken van alles wat er op dit gebied bereikt is is noch voor Europa, noch voor de betrokken landen van voordeel, integendeel. Als we nu naar Indonesië zien

dan weten we alleen dat het thans een welvarend gebied zou kunnen zijn en een geweldige bron van grondstoffen waaraan, vooral in Europa, ontstellend gebrek is. Maar op het ogenblik vervult dit land niet zijn taak die het in de wereldeconomie toekomt. Het is een steeds verarmend en steeds onrustig gebied.

Het is hierbij niet het enige dat het zelf rijp wordt voor het communisme, er komt bij dat Europa er ook door achteruit gaat. Heus niet alleen Nederland. Iedere grondstoffenbron is noodzakelijk, ook voor de anderen. Verlies op deze wijze van Belgisch Kongo en van de Franse gebieden in Afrika en Azië zal voor alle landen van Europa groot nadeel meebrengen, hier de ontwikkeling tegenhouden en dus de kansen op communisme vergroten. Het is daarom dat iedere steun aan dergelijke ongebreidelde bewegingen het communisme steunt en het is daarom ook in het geheel niet vreemd dat men in Amerika zijn State Department zo begunstiging van Moskou aanwrijft. Men heeft daar aan alles zijn hulp gegeven, of de indruk dat men die zou geven. Men heeft van Aziatische landen vrijwel ieder optreden aahvaard. Zo ging het tot het te laat was. Wij hebben het gezien in Indonesië; China is communistisch met Amerikaanse hulp door het niet nakomen van beloften aan Tsjang Kai Tsjek, een ongemotiveerde agressie van Indonesië tegen Ambon werd in de Veiligheidsraad door Warren Austin onder het loodje gelegd, een Egyptische aanmatiging van heerschappij over de Soedan kreeg welwillende onthouding en nu worden de Afrikaanse bezittingen van Frankrijk bedreigd, vooral door de hulp die een stel fanatici van Amerika verwacht, van een land waar ze nog niet eens met deze goede vrienden in dezelfde tram mogen zitten en waar ook nog wel mensen zullen leven, die in hun jeugd nog op de markt zijn verkocht.

Dit optreden heeft de Aziaten en Afrikanen ertoe gebracht te denken dat ze alles konden doen; vandaar ook de oorlog in Korea. Maar we mogen er wel eens aan denken dat de oorlog die de Fransen in Indo-China voeren van minstens evenveel belang is voor de strijd tegen het opdringende communisme in Azië. Daar stoppen ze het af naar geheel Zuid-Oost Azië en naar India.

Maar een krant als de Manchester Guardian zal dat voorlopig niet ernstig vinden, dat wordt het voor hen pas als het bij Malakka komt. Maar dan is het te laat. Ze deden er daar beter aan eens te bedenken dat ze toch ook al het grootste deel van de moeilijkheden die op Malakka voorkomen, te danken hebben aan het grote succes van de Republiek Indonesia, verkregen dank zij Amerika en Engeland.

Het is nu voor ons heel laat dat het lesje van Straatsburg komt, maar laat ons het nu toch wel ter harte nemen en onze taak, die eruit voortvloeit met voortvarendheid ter hand nemen: Nieuw-Guinea en Suriname.

W. Pasania.

ONTVLUCHTINGSPOGING

uit Krijgsgevangenschap

In de zomer van 1941 kwam de groep van de beroepsmilitairen, die in Juli 1941 in Duitse krijgsgevangenschap was afgevoerd wegens het weigeren om de door de Moffen voorgelegde erewoordsverklaring te ondertekenen, aan in Oflag VIII C, te Colditz. Het kamp was een oud slot van de Koningen van Saksen en Polen, op een steile heuveltop gelegen en het was een „Sonderlager“, een speciaal kamp. In de vorige wereldoorlog was het niemand gelukt om eruit te ontkomen en daarom werden er nu bij elkaar gebracht degenen, die enige vluchtpogingen hadden gedaan, benevens degenen die in andere kampen om politieke redenen ongewenst werden geacht.

De Nederlandse groep, officieren, cadetten en een stoker van de marine, ging er als geheel heen, in het kamp vond men het eigenlijk onjuist maar in het vorige kamp waren enige vluchtpogingen voorgekomen, waarvan het duidelijk was dat allen er van afwisten en bovendien werd met veel succes alles in het werk gesteld om te verhinderen dat de intensieve nationaal-socialistische propaganda onder de Belgische officieren, speciaal onder de Vlamingen succes had. Want daar waren de heren druk mee bezig; hun troepen gingen toen in ijltempo Oostwaarts, het verderf tegemoet; achter de fronten, in de bezette gebieden en in gevangenen- en arbeiderskampen was men druk bezig de mensen voor zich te winnen, een streven waarbij het zeer bijzondere, Pruisische, opvoedkundig talent van H.H. Moffen borg stond voor de mislukking.

Op de reis naar dit kamp was er geen enkele vluchtpoging gedaan. Het was niet dat niemand het wilde proberen, maar de order was gegeven door de Directeur van de Reisvereniging. Want er was onderling overeengekomen dat we alleen georganiseerd zouden optreden bij uitbraakpogingen, omdat dan de dikwijls zo hoognodige hulp van de kameraden goed geregeld kon worden en vooral dat de voorziening met Duits geld, wat we beslist niet in bezit mochten hebben, en met valse papieren, die onontbeerlijk waren om de grens te bereiken, centraal kon geschieden door degenen die hiertoe het beste in staat waren. En daarbij was direct bepaald dat de leiding zou berusten bij de kapitein van het K.N.I.L. van den Heuvel, dezelfde die op 29 Juni 1946 bij Padalarang is gesneuveld als majoor, commandant van Infanterie I.

Deze kapitein van den Heuvel had een buitengewone geschiktheid voor dit werk. In de eerste plaats een ongelooflijke vindingrijkheid, waardoor hij kansen zag waar niemand anders ze kon ontdekken, een grote brutaliteit bij het optreden en een bijzondere durf, gepaard gaande met de gave om, waar

nodig, ook zeer voorzichtig te werk te gaan en dan bovenal bezat hij de kunst om alles tot in kleinigheden voor te bereiden en ieder puntje van de uitvoering van een plan zeer zorgvuldig te overwegen, zodat de factor onvoorziene omstandigheden belangrijk werd teruggebracht.

Toch blijft dit laatste punt altijd bestaan en dan was het weer de aangeboren gave van snelle reactie, die soms mislukking voorkwam, terwijl deze het ook was die maakte dat enkele keren van bijzondere omstandigheden werd gebruik gemaakt om vrijwel zonder voorbereiding, een stunt te wagen.

Wij hadden dan dus onderweg niets gedaan met de bedoeling om de eerste tijd in het nieuwe kamp ons als een heel degelijk groepje zoete jongens te gedragen en alleen maar naar de boom te zitten staren tot de kat eruit viel.

Nu! Het beestje hield het er niet lang uit, maar toch was het doel al volkomen bereikt. In het kamp, totaal een 450 krijgsgevangenen officieren, waren groepen Belgen, Fransen, Britten en Polen. Er werden dikwijls van de zotste pogingen gedaan om eruit te komen, haast dag aan dag, meest volkomen individueel werk en succes was er praktisch niet. Twee personen zagen tot die tijd slechts kans eruit te komen, een Fransman met een wilde vlucht over een muur en een Pool vanuit een cel met aaneengeknoopt beddegoed. Maar deze laatste was na twee dagen weer gepakt.

Verder was de algemene bezigheid de Moffen te sarren wat men sarren kon en men kon heel wat. Een der dingen daarbij was het zo weinig mogelijk militair optreden, vooral op de appels, waar de tenue uitgezocht onbehoorlijk was, tot geweldige ergernis van de Moffen, die hier altijd maatregelen wilden nemen en met orders kwamen. Daar kwam nu een Nederlandse groep, die die van het begin af had gezegd dat we op de appels behoorlijk gekleed moesten zijn en dat we nooit moesten vergeten militair te zijn. Stormerhand veroverden we de harten van de Duitse bewaking, die er rotsvast van overtuigd was dat zulke nette mensen toch zeker ook niet zouden proberen er tussenuit te knijpen. Dit zouden ze spoedig anders leren en de methodes die werden ingevoerd zouden ook de anderen ertoe brengen de zaakjes zo op te zetten dat het voor de Moffen veel moeilijker werd. Toen wij na twee jaar naar een ander kamp gingen waren er van de 64 zes gevlucht, dus 10%, de bewaking van het kamp was toegenomen van 300 tot 650 man, dus een prestatie op zichzelf ten gunste van de oorlogvoering.

We leefden onder de bepalingen van de conventie van Genève. Deze verplicht de ge-

vangenoudende mogendheid om gelegenheid te geven tot het nemen van lichaamsbeweging. En het kasteel had maar een heel klein binnenplaatsje. Nu waren ze niet zo erg met het uitvoeren van de conventie naar de geest, maar wel naar de letter, want iedere drie maanden kwam er bezoek van een commissie van een neutrale mogendheid, die de belangen van de krijgsgevangenen behartigde. Voor ons waren het de Zweden.

Om deze reden gingen we dagelijks met een grote ploeg naar het park. De 300 meter weg erheen was tijdens de heen en terugtocht zeer zwaar afgezet; in het park was een stuk met prikkeldraad afgezet, waaromheen om de 30 meter een post stond. Men zag niet veel kansen in dit geval. Anders lag het voor van den Heuvel. Want in het park lag een put met een los deksel erover. Hier konden mensen in gestopt worden, die later nadat de bewaking van het park werd opgeheven doodgewoon weg konden wandelen. Hierbij was de moeilijkheid evenwel dat we werden geteld bij de afmars uit het kamp, bij aankomst in het park, bij het vertrek uit het park en bij aankomst in het kamp. Eerst als alles weer binnen was gemeld werd de bewaking opgeheven. Miste men personen en ging men zoeken dan was de bergplaats wel heel makkelijk te vinden.

De eerste keer dat de kuil gebruikt werd gingen er twee mensen in. De bedoeling was nu dat er een gat in het prikkeldraad geknipt zou worden om de indruk te wekken dat de vermisten daarlangs waren gegaan en dat dan de hele zoekertij direct op de omgeving zou worden gericht. Maar het liep heel anders.

De man die het gat in de draad zou knippen zag er geen kans toe en zo zagen we geen gat in de omheining en stonden met twee man te weinig. Hier kon alleen de brutaliteit van van den Heuvel nog uitkomst bieden. En dat gebeurde.

Het kwam telkens voor dat aan een bepaalde landaard als collectieve straf werd verboden om naar het park te gaan. Het was weer eens de beurt van de Engelsen. Maar dan was het juist sport om er wel tussen te komen, voor de Moffen was het een sport dit te verhinderen. Bij het vertrek uit het kamp hadden ze dan ook twee Engelsen in Poolse uniform er tussenuit gepikt. Toen er nu twee man te weinig stonden raakte de onderofficier van de bewaking behoorlijk in de war; daar zou wat voor hem zwaaien. Hij bofte echter want er kwam direct uitkomst. Van den Heuvel wees hem er glashard op dat hij toch die twee Engelsen terug had gestuurd, zodat hij twee man minder moest hebben. Omdat het van een van die nette, betrouwbare Hollanders kwam rees ook niet de gedachte aan de mogelijkheid dat hij genomen werd, dus we marcheerden af. Nu moest echter de wachtcommandant het ook nog aannemen. Die wilde er eerst natuurlijk niet aan, maar de eerste onderofficier voelde zich toch ook niet zo geheel zeker en zocht het dus te vinden in het des te

stelliger en overredender voordragen van het geval. En het lukte. We gingen naar binnen, de bewaking van het park werd opgeheven en onze beide vluchtelingen zouden des nachts op stap gaan. Maar tevoren was er in het kamp ook nog appèl, dus we waren er nog niet. Maar hier was wel iets op te vinden; de Belgen schoten te hulp.

Wij kregen twee Belgen in onze uniformen in de gelederen, van hen werden er een viertal kwartierziek gemeld. Die werden dan op de kamer in bed gecontroleerd. Het waren er twee. Een Duits onderofficier controleerde hen eerst op de eerste verdieping en daarna nog eens gelijkvloers; terwijl hij de trap afging, daalden zij door een uitgeholde schoorsteen af. Het ging luisterrijk.

Helaas werd dit tweetal aan de grens gesnapt, zodat we ze korte tijd later weer in ons midden zagen.

Ook de volgende dag werden de appèls gecamoufleerd, zodat de bewaking nog niet door had dat er twee man weg waren. Dit werd gedaan omdat bij een ontvluchting altijd stations en de grenzen werden gewaarschuwd en we de lui liever rustig wilden laten reizen. Maar de dag daarop mocht men weten dat er een paar weg waren, men mocht zelfs meer weten.

Er zou nu een doorzoeking van het gehele kamp en de omgeving komen, een paar dagen zou het duren voordat de rust weerkeerde en de oplettendheid van de Moffen zou verslappen. En er stond meer op het programma.

Er was een kleine kampcantine, die een paar uur per dag open was en aan de straat grensde. Hier was gezorgd voor valse sleutels en nu zou er gewoon op Zaterdagmiddag een aantal tralies worden doorgesleuteld en een drietal zou daardoor vertrekken. Als men daarna niet zou merken dat er lui weg waren kon ook het doorvrijen van de tralies worden gecamoufleerd en konden er dus een week later weer enigen gaan. Dus traden we op het appèl aan niet met twee maar met vijf man tekort. De Fransen waren bezig met een grote, uitstekend verborgen tunnel en hierin verborgen zij onze drie mensen.

Dit appèl werd een dramatische mislukking. Want we stonden met rotten van vijf op het binnenplaatsje en nu mankeerde er alleen maar één rot. En de Hauptman die moest tellen merkte het niet op. Hij keek alleen met groot genoegen en veel welwillendheid naar die keurige groep, die echt een militaire indruk maakte, zo geheel in tegenstelling tot de rest. De onderofficier, die achter hem liep, telde wel en zei dat het niet klopte. Hij werd gewoon afgesnauwd om geen onzin uit te kramen en dacht eigenlijk zelf ook dat hij zich wel zou hebben verteld. Dus was alles present gemeld en nu zaten we er wel mee in. Want als de afwezigheid pas 's middags werd ontdekt raakten we met de doorzoekingen van het kamp te dicht op de Zaterdag.

Wordt vervolgd

Ourlog IN KOREA

4

5

- 1 *Korcaanse vrouwen
ruimen puin*
- 2 *Een 105-mm houwitser
in Korea in actie tegen de
communistische agressors*
- 3 *Gen. Clark. L. Rufner
in gesprek
met overste Eekhout*
- 4 *Een Chinese krijgsgevan-
gene wordt door de Inlich-
tingen-Dienst verhoord, voor
hij naar een verzamel-cen-
trum wordt afgevoerd.*
- 5 *Het Ereveld te Poesan. Hier
liggen ook Nederlanders.*

Nummers 1, 2, 4 en 5: foto USIS
Nummer 3: foto Bill Carmiggelt

Spiegel der eigen historie

Nooit zo iets meegemaakt

Of de duivel er mee speelde daar in Solo. De Genie en A.A.T. waren recht tegenover elkaar gelegd, terwijl de man die dat beschikt had, toch geweten moest hebben, dat er maar één cantine was. Bij de Genie. En na een week was niemand daar binnen zijn leven nog zeker. De hele A.A.T., kwam er zo met de drietonners binnengegleden, gaven een brul om bier en dan vertrokken de heren weer achteruit in z'n zes, met medeneming van een halve muur. De Geniemetselaars altijd door metselen; altijd door bordje hangen voor die cantine: „Verboden voor drietonners”. Natuurlijk rukte toen de volledige A.A.T. met zestonners binnen, welke exclusief de gebruikelijke muren ook nog een stuk buffet meenamen.

Onze metselaars, even geduldig als de lezer onzer verhalen, een supplement aan het bordje toegevoegd. „Ook verboden voor zestonners en alle andere tonners, verbo-

den voor alles en iedereen met uitzondering van Genie en A.A.T. te voet. Het gedonderstraal was daarmee afgelopen. De A.A.T. vond het niet leuk meer en ging naar de garnizoenscantine. Wij mee.

Nooit, wij zeggen nóóit, zo iets meegemaakt Drie bands, die loeiend tegen elkaar indaverden. In de eerste band domineerde het koperwerk, in de tweede band ook en in de derde, geduldige lezer, domineerden beiden.

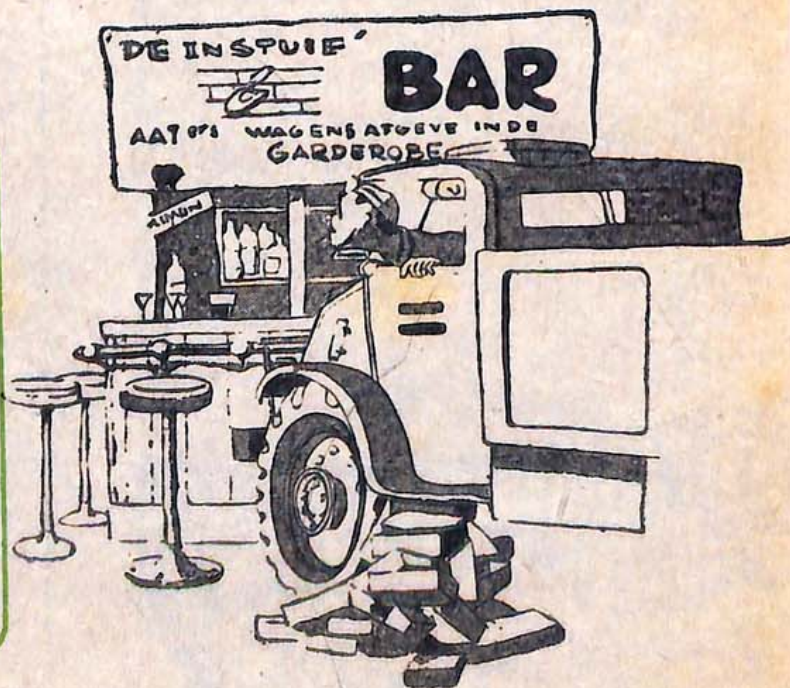
Uren zitten luisteren welke band het hardste klonk. Uren lang centjes, dubbeltjes en petten, borden en schalen gegooid. Lol dat we hadden! Bier dat we dronken. Praats dat we kregen.

Er zaten ook een paar Ambonnezen. 'n Stuk of tachtig, geloven we, die na verloop van tijd natuurlijk allemaal bij ons kwamen zitten. Wij trekken nu eenmaal iedereen aan. Toen was het eerst met recht heisen geblazen.

OPDRACHT

De ter inning aan de afdelings-besturen gezonden contributie-kwitanties moeten vóór 15 Nov. zijn gelnd en afgerekend, dan wel teruggezonden met de vermelding waarom niet betaald is. Hiermee kan onder geen beding langer worden gewacht.

J. J. Swaan,
Secr. Penn.

„Vergeet dat uitputtende leven van jullie toch eens voor 'n moment”, riep Ambon. Wat wij deden.

Om elf uur bracht Ambon ons naar huis. Daarna wij Ambon weer thuisgebracht en ongetwijfeld waren we de hele nacht met thuisbrengen doorgekomen, als de M.P. niet ons gezelschap voor tientallen deuren van tangsi's, villa's en varkenshokken neer had geworpen.

Zo kwamen wij thuis.

Nu weet de geduldige lezer, dat we nooit liegen, of zelfs maar overdrijven, of ook slechts insinueren. Daar houden wij niet van.

Zo spreken we ook nu oprecht de waarheid. Toen wij onze woning binnenstommelden, brandde overal licht en alle tafels en vloeren lagen vol enorme papieren.

Daar bovenop, zingend, hossend en lawaai-makend, honderdvijfenzeventig Genisten, die elkaar op de schouders kletsten en klaptten dat de stukken papier er van opvlogen. Dat waren nou knapen die dertien uur gewerkt hadden die dag!

„Wat”, vroegen wij, „is hier aan 't handje?”

„Demobilisatie, man!” schreeuwde een grote rossige kerel ons toe, die wij nog nimmer eerder gezien hadden. „Kijk, allemaal demobilisatie-schema's, alle tafels vol, de hele vloer vol en op het bureau liggen er nog tweehonderdduizend. Ze hebben de „Queen Mary” gecharterd en nou gaan we met de hele Divisie tegelijk naar huis. Binnen een jaar zijn we weer bakker, timmerman, slager en putjesschepper. Heerlijk, wat?”

Nou vinden wij „binnen 't jaar” niet zo erg vlug, maar toch beter dan nooit; bovendien wilden wij het plezier van die knapjes niet vergallen, gaven daarom voor de lol ook maar een paar brullen weg en wankelden dan vermoeid naar onze legerstede.

Gewekt werden we door twintig honden, die blaffend, grommend en grauwend op en over onze kribben sprongen. Wij begrepen: mochten we niet gauw opstaan, die loeders zouden ons met genoeg verscheuren. Wij, fit als we altijd zijn, toilet gemaakt en naar het bureau, teneinde die papieren nog eens te bekijken. Die kwestie interesseerde ons toch wel enigszins.

„Papieren?” sprak een sergant, die daar

zeker de boel bijhield, verbaasd. „Demobilisatie-schema? „Queen Mary?” Hij maakte een vragend gebaar met de vinger aan z'n voorhoofd naar een knaap in de hoek, die ons al jaren kende en natuurlijk ont-kennend knikte.

Dan begon die sergeant bulderend te lachen dat het hele huis er van daverde en de kalk naar beneden viel. Wij maar wachten en uit beleefdheid af en toe eens meegrijnzen. Wij hielden wel van vrolijke mensen. Lachen verlicht de zwaarste dienst; het maakt van de grootste bullebak een voorkomend wezen.

Lachen doet ons goed aan de oude knoken. Eindelijk was het zover. Was hij uitgesnotterd, uitgehikt, uitgekwielt.

Bedaard en zeer familiair stelde hij ons nog nahikkend een dwaze vraag. „Mijn jongen”, vroeg hij, „heb jij hier in dit land wel eens een echte onvervalste Hollandse ezel gezien?” En toen wij na een diepzinnig gepeins van volle vijf minuten een ont-kennend antwoord gaven, lanceerde hij het eeuwenoude grapje van de spiegel, waarin wij volgens hem in zouden moeten kijken. Buiten schudde we de kalk uit onze haren, ons afvragend hoe zo'n paar flesjes bier je toch iets met eigen ogen kunnen laten zien dat niet bestaat en waarvan wij nu zo langzamerhand konden weten dat het een idee-fixe is.

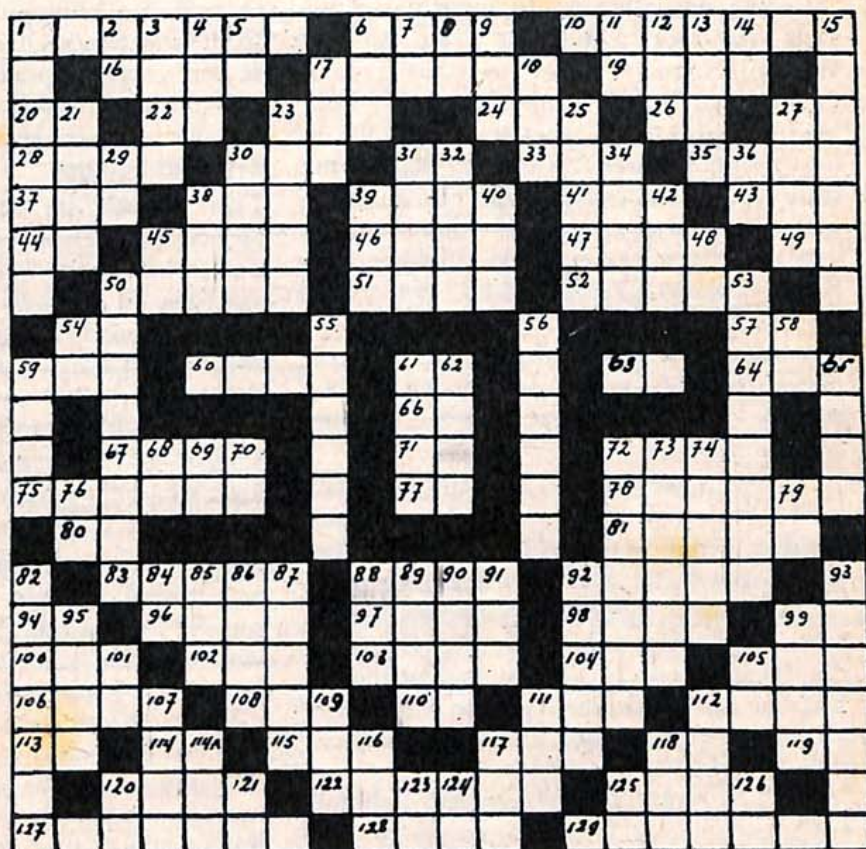
En daar liepen we nou te mijmeren. Pas vierendertig maanden hier en nu al weer naar huis toe willen. We schaamden ons erg en gingen gauw weer aan iets anders denken. Aan die kris, die we kopen moesten voor 'n vriend. „Met goud ingelegd”, had-ie gezegd, „maar niet duurder dan een tientje”. En aan die feiten en gegevens, die we moesten verzamelen voor het boek van die hoge man in Bandung. Daar zouden we morgen mee beginnen. Feiten uit de eerste hand. We zouden zelf meegaan, een bescheiden plaatsje uitzoeken op de loop van een tank b.v. We zouden daverende verslagen schrijven in het heetst van de strijd, terwijl de sawahmodder en de kogels ons om de oren spatte. We zouden nog notities maken zelfs, zelfs wanneer we nog slechts tien seconden te leven hadden. Maar eerst gingen we een kris kopen. Veel veiliger.....

N. A. J. Koevoets.

OP DE PLAATS

.....

RUST!

Horizontaal:

1. Werelds; 6. seinstelsel; 10. Indon. eiland; 16. vragend voornmw.; 17. staat in de U.S.A.; 19. zonderlinge; 20. muzieknoet; 22. meisjesnaam; 23. zeepwater; 24. groente; 26. bergplaats; 27. vogel; 28. broos; 30. vod; 31. familielid; 33. sluis; 37. zij (Frans); 38. laboratorium; 39. regelmaat; 41. lichaamsdeel; 43. bijbels figuur; 44. en (Frans); 45. meisjesnaam; 46. omlaag; 47. Europeaan; 49. water in Friesland; 50. spoed; 51. vulkaan; 52. uitbouw; 54. persn.vnmw.; 57. maanstand; 59. lichaamsdeel; 60. vulkaan; 61. Romeins Rijk; 63. de onbekende; 64. bitter vocht; 66. tweeklank; 67. deel van Azië; 71. bijbeldeel; 72. plaats in Noord-Holland; 75. deel van een fiets; 77. titel; 78. soort dieren; 80. lidwoord (Fr.); 81. hert; 83. akelig; 88. getij; 92. vul in; inlaat; 94. spil; 96. vreemde munt; 97. met bomen overdekte weg; 98. lengte; 99. inhoudsmaat; 100. schadelijk insect; 102. als 38 horizontaal; 103. lichaamsdeel; 104. erg; 105. afgemat; 106. Duitse rivier; 108. ontkenning; 110. brief-aanhef; 111. deel van een dag; 112. vroeger heerser; 113. vader; 114. eerstvolgend; 115. spoedig; 117. vlaktemaat; 118. vreemde munt; 119. voegwoord; 120. levenslicht; 122. Keizerrijk; 125. kerkgebruik; 127. aannemelijk; 128. varkensvlees (Engels); 129. raam.

Verticaal:

1. wapen; 2. windrichting; 3. ginds; 4. voor-

zetsel; 5. titel; 6. hoofddeksel; 7. in orde; 8. muzieknoet; 9. kunstproduct; 11. stad uit de oudheid; 12. zot; 13. drank; 14. voorzetsel; 15. oosterling; 17. onvruchtbaar; 18. indien; 21. verharde huid; 23. vriend; (Mal.); 25. grond; 27. iemand zonder haar; 29. boom; 30. spies; 31. plezier; 32. Oosterse havenstad; 34. opschik 36. muzieknoet; 38. vrouw uit de bijbel; 39. telwoord (Eng.); 40. tijdperk; 42. dierenmond; 45. lidwoord (Frans); 48. eerste deel van Franse ontkenning; 50. Engelse eilandengroep; 53. legerafdeling; 54. muzieknoet; 55. Spaanse hoofdstad; 56. Europees land; 58. losplaats; 59. bolgewas; 61. kleur; 62. onbep. vnmw.; 65. meisjesnaam; 68. deel van de mast; 69. riviervtje in Brabant; 70. namelijk (afk.); 72. Equator; 73. vreemde munt; 74. soort steen; 76. lengtemaat; 79. Gode zij lof (Lat. afk.); 82. Russisch theestel; 84. reeds; 85. siddering; 86. deel van Azië; 87. onderdeel van een godsdienstoeffening; 88. ieder; 89. zak; 90. werkgever; 91. hoog gelegen bouwland; 92. doortrekken (Eng.); 93. bekende Amerikaanse vrouw; 95. reinigingsmiddel; 99. slechthorende; 101. voorzetsel; 105. legeronderdeel; 107. toespraak; 109. lof; 111. deel van een dag; 112. dokter; 114a. huid 116. ampère; 117. woonschip; 118. Europeaan; 120. ten bedrage van; 121. pers. vnmw.; 123. rivier in Italië; 124. titel; 125. muzieknoet; 126. en (Frans).

Oplossingen voor 14 Nov. naar de redactie